

Regelink
Ecologie & Landschap

Vis- en broedvogelonderzoek

Schuringsche Haven, Cromstrijen

In het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	T.P. Molenaar
In opdracht van	Waterschap Hollandse Delta
Naam opdrachtgever	J. van Alphen
Rapportnummer	RA15468-01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	3 februari 2016
Aantal pagina's	19
Collegiale toets	M. van der Hout
Wijze van citeren	Molenaar, T.P. , 2016. Vis- en broedvogelonderzoek, Schuringsche Haven, Cromstrijen. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA15468-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Werkwijze en inspanning	5
2.1 Werkwijze	5
2.2 Inspanning	5
2.3 Volledigheid inventarisatie	5
3. Omschrijving plangebied	6
4. Resultaten	7
4.1 Vissen en zoetwatermossel	7
4.2 Bomencontrole	7
5. Ingreep	8
6. Toetsing aan de Flora- en faunawet	9
6.1 Effecten	9
6.2 Toetsing Flora- en faunawet	9
7. Conclusies en aanbevelingen	11
7.1 Conclusies	11
7.2 Aanbevelingen	11
8. Bronnen	13
8.1 Literatuur	13
Bijlage 1. Foto-impressie plangebied	14
Bijlage 2. Flora- en faunawet	15
A. Verbodsbepalingen	15
B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)	16
C. Gedragcodes	17
Bijlage 3. Locatie bomen met vleermuispotentie	19

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Waterschap Hollandse Delta is voornemens om een natuurvriendelijke oever aan te leggen in de Schuringsche Haven in Cromstrijen.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna.

Uit een ecologische potentie-inschatting van Grontmij (april, 2014) blijkt dat in het plangebied mogelijk beschermde soorten vissen en broedvogels met een jaarrond beschermd nest voorkomen. Daarom heeft Regelink Ecologie & Landschap in opdracht van waterschap Hollandse Delta in het plangebied onderzoek naar vissen en nesten van broedvogels met een jaarrond beschermd nest uitgevoerd.

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten vissen komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige beschermde vissoorten?
- Zijn in de te rooien bomen nesten aanwezig van vogels met een jaarrond beschermd nest?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden werkwijze en inspanning beschreven, hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 5 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige beschermde soorten en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 6). In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen. Ten slotte is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 8).

Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities zoals aanwezig op de website van Regelink Ecologie & Landschap¹.

¹ <http://www.regelink.net/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>

2. Werkwijze en inspanning

2.1 Werkwijze

2.1.1 Visonderzoek

Het onderzoek naar beschermde vissoorten is uitgevoerd door middel van elektrovisserij. Bij deze methode wordt een elektrisch veld aangebracht in het water. Vissen die zich in het bereik van het elektrisch veld bevinden, hebben de neiging om naar de pluspool (in de vorm van een schepnet) toe te zwemmen. Daar worden ze verdoofd. De verdoofde vissen worden uit het water geschept en in een kuip verzameld, waarna ze geteld en op naam gebracht worden en weer worden uitgezet in dezelfde watergang. De verdoofde vissen zijn binnen enkele minuten weer bij bewustzijn. Visonderzoek wordt enkel uitgevoerd bij een watertemperatuur tussen de 5 en 20 graden Celsius. Is het water kouder of warmer, dan is het risico op massale sterfte te groot.

Bij het visonderzoek wordt tenminste 25% van de oeverlengte in het plangebied bemonsterd.

2.1.2 Broedvogels met een jaarrond beschermd nest

Het onderzoek beperkt zich tot het visueel inspecteren van de bomen in en in de directe omgeving van het plangebied. Daarbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van nesten van broedvogels met een jaarrond beschermd nest. Bomen met een nest worden gemerkt met rood-wit lint.

2.2 Inspanning

Op dinsdag 12 januari 2016 zijn beide onderzoeken uitgevoerd door T.P. Molenaar en A. Clements, beide werkzaam als ecooloog bij Regelink Ecologie & Landschap.

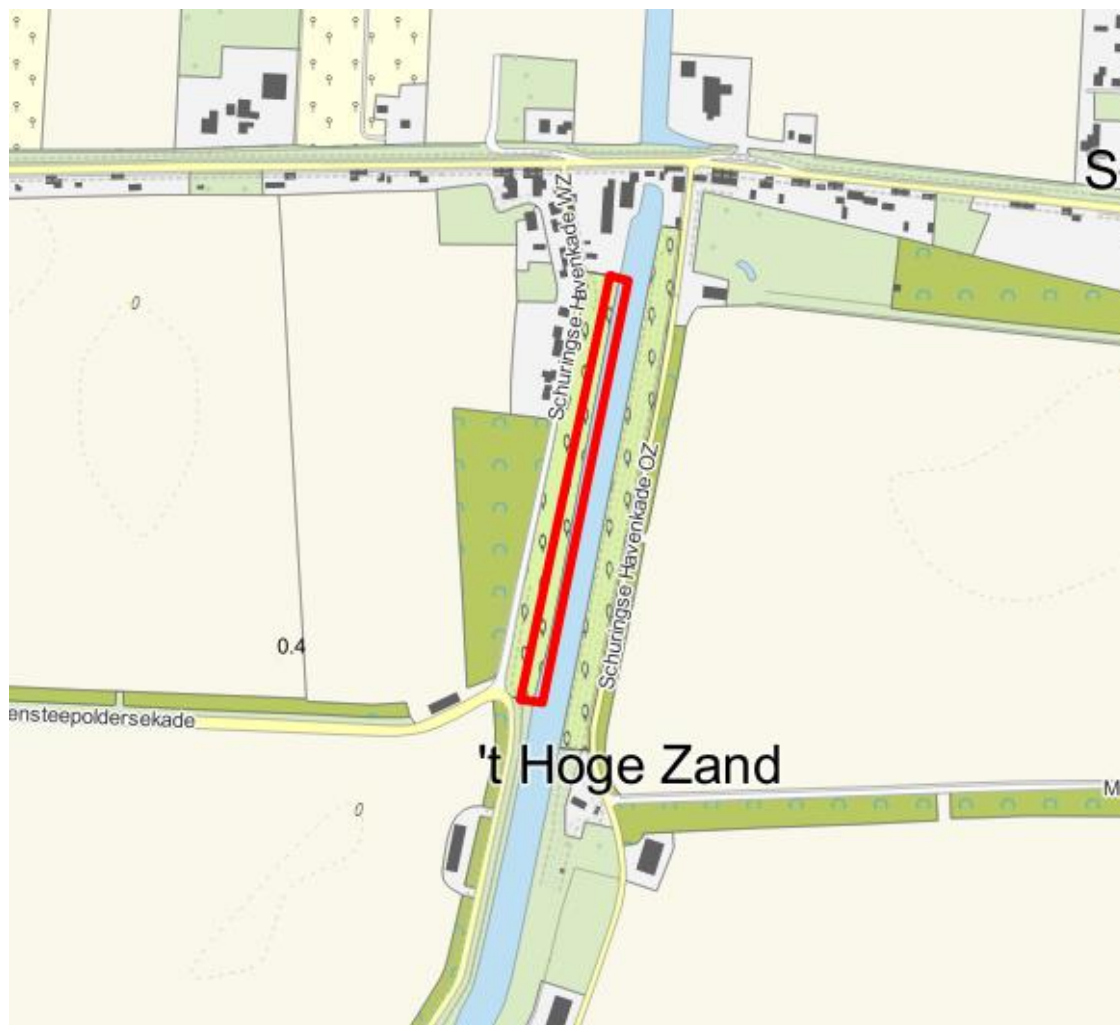
2.3 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die niet waargenomen werden op een ander tijdstip ook wel aanwezig zijn. De Flora- en faunawet vraagt een initiatiefnemer te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3.Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen op de westoever van de Schuringsche Haven in Cromstrijen in de provincie Zuid-Holland. In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied met rood aangegeven. Het plangebied bestaat uit de westoever van de watergang Schuringsche Haven ter hoogte van de Schuringse Havenkade Westzijde.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2016.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook de foto's van het plangebied in Bijlage 1):

- breed, diep, langzaam stromend water (> 2 meter breed, > 1 meter diep);
- smalle zone met ondergedoken waterplanten, voornamelijk sterrekroos en gele plomp;
- dikke populieren, deels met holtes (diameter borsthoogte > 25 cm).

4. Resultaten

4.1 Vissen en zoetwatermossel

Gedurende het onderzoek werden acht soorten vissen aangetroffen en diverse exemplaren grote zoetwatermosselen. In onderstaande tabel worden de gevangen vissoorten en het aantal individuen weergegeven.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aantal
bittervoorn	<i>Rhodeus amarus</i>	1
blankvoorn	<i>Rutilus rutilus</i>	8
pos	<i>Gymnocephalus cernuus</i>	3
paling/aal	<i>Anguilla anguilla</i>	12
zeelt	<i>Tinca tinca</i>	1
snoek	<i>Esox lucius</i>	8
baars	<i>Perca fluviatilis</i>	15
marmergrondel	<i>Proterorhinus semilunaris</i>	8

Met uitzondering van de aal betroffen de gevangen individuen voor het grootste deel dieren in de leeftijdsklasse 1 tot 3 jaar. Dat wijst erop dat de oeverzone van de Schuringsche Haven gebruikt wordt als paai- en opgroeigebied. De enige beschermde soort die gevangen is, is de bittervoorn. De soort leeft in symbiose met de zoetwatermossel en is hiervan afhankelijk voor de voortplanting. Omdat zowel jonge bittervoorn als zoetwatermosselen aanwezig zijn in het water, mag geconcludeerd worden dat het plangebied fungeert als voortplantingslocatie voor bittervoorn.

4.2 Bomencontrole

4.2.1 Broedvogels met een jaarrond beschermd nest

De populieren op de oever van de Schuringsche Haven zijn geïnspecteerd op aanwezigheid van nesten. Hierbij is de omgeving van het plangebied meegenomen. Bij de inspectie zijn geen nesten van vogels met een jaarrond beschermd nest aangetroffen. In een van de te rooien populieren bevindt zich een oud duivennest. In een aantal andere populieren bevinden zich oude nestgaten van een specht. Beide zijn niet jaarrond beschermd.

4.2.2 Vleermuizen

Tijdens het inspecteren van de populieren op jaarrond beschermde nesten, werden meerdere bomen aangetroffen die in potentie geschikt zijn voor bewoning door vleermuizen. Onder andere de bomen met spechtenholten en een boom met een lange lengtescheur in de stam (zie Bijlage 1). Bovendien is er veel dood hout aanwezig in de populieren, zodat veel schors loszit. Dit biedt zomer- en paarverblijfplaatsen aan vleermuizen, met name gewone en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*, *P. nathusii*). De locatie van de bomen is weergegeven in Bijlage 3.

5. Ingreep

Waterschap Hollandse Delta is voornemens een natuurvriendelijke oever aan te leggen op de westoever van de Schuringsche Haven. Werkzaamheden die daartoe in het plangebied moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- het rooien van bomen;
- grondverzet;
- mogelijk het aanbrengen van vooroeververdediging.

6.Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Effecten

6.1.1 Vissen en zoetwatermossel

Het ontgraven van de natuurvriendelijke oever kan een negatief effect hebben op de aanwezige bittervoorn, en overige aquatische fauna. Bij het graven in het natte profiel is de kans aanwezig dat onbedoeld individuen van de bittervoorn verontrust, verwond of gedood worden. De kans hierop is vrij klein, aangezien de bittervoorn zich in het water ophoudt (niet in de waterbodem) en snel zal vluchten bij verstoring. Daarnaast betreft de ingreep maar een klein deel van de totale oeverlengte en vinden de werkzaamheden maar aan één zijde van de watergang plaats. De bittervoorn heeft meer dan genoeg mogelijkheden om een veilig heenkomen te zoeken.

Bij het ontgraven van de oeverzone kunnen ook zoetwatermosselen verwijderd worden. Dit kan een negatief effect hebben op het voortplantingssucces van de bittervoorn.

De beschreven effecten kunnen grotendeels voorkomen worden door het nieuwe profiel eerst op het droge te ontgraven. De huidige oever blijft dan gehandhaafd en wordt pas op het laatste moment weggegraven. Hierdoor wordt het risico op verontrusten, verwonden of doden van bittervoorn vrijwel voorkomen.

Voorafgaand aan de werkzaamheden kan de zachte waterbodem, inclusief mosselen, verder de watergang ingeschoven worden. Ook kan de zachte waterbodem helemaal verwijderd worden; individuen van de zoetwatermossel kunnen daarbij verzameld worden en elders in dezelfde watergang worden uitgezet.

Op de lange termijn heeft de ingreep een positief effect op de bittervoorn, en overige aquatische flora en fauna. De Schuringsche Haven heeft een strakke kade; de aanleg van een natuurvriendelijke oever biedt ruimte aan de ontwikkeling van een bredere oeverzone. Dat heeft een positief effect op ontwikkeling van water- en oeverplanten. De bittervoorn krijgt hierdoor meer schuil- en foerageermogelijkheden, wat de lokale populatie versterkt.

6.1.2 Broedvogels met een jaarrond beschermd nest

In de bomen in en rondom het plangebied zijn geen nesten van vogels met een jaarrond beschermd nest aangetroffen. Een negatief effect op deze groep vogels is dan ook uitgesloten.

6.1.3 Vleermuizen

In enkele bomen in het plangebied zijn potentiële vaste rust- en/of verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis aangetroffen. Met het rooien van de bomen worden deze potentiële vaste rust- en/of verblijfplaatsen vernietigd.

6.2 Toetsing Flora- en faunawet

De voorgenomen ingreep heeft een minimaal negatief effect op de lokaal aanwezige populatie bittervoorns. Ondanks de beschreven maatregelen is verontrusten van de bittervoorn en het verstoren van hun vaste rust- en verblijfplaats op voorhand niet geheel uit te sluiten. Omdat het om

een gering aantal dieren en maar een beperkt deel van de oever gaat, heeft de ingreep geen effect op de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Toch is het niet toegestaan de ingreep zonder ontheffing uit te voeren. De Flora- en faunawet verbiedt namelijk het verontrusten van dieren en het verstoren van hun vaste rust- en verblijfplaats. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom een ontheffing aangevraagd te worden².

Daarnaast is het rooien van bomen met potentiële vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen niet toegestaan. Dit kan leiden tot een overtreding van Artikel 11 van de Flora- en faunawet.

² Bij het in werking treden van de Wet natuurbescherming (1 juli 2016) is de bittervoorn niet langer beschermd, ontheffing is dan niet langer nodig.

7. Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

- Het plangebied fungeert als vaste rust- en verblijfplaats voor bittervoorn.
- De ingreep heeft een minimaal negatief effect op de bittervoorn. Dit kan grotendeels voorkomen worden door zorgvuldig te handelen (zie 6.1.1).
- Voor de ingreep is een ontheffing nodig van de Flora- en faunawet, omdat verontrusten van de bittervoorn of verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats niet te voorkomen is.
- Met het ingaan van de Wet natuurbescherming (verwacht 1 juli 2016) is een ontheffing voor de bittervoorn niet meer nodig.
- Gedurende het onderzoek werden geen nesten van broedvogels met een jaarrond beschermd nest aangetroffen.
- Tijdens het onderzoek werden potentiële vaste rust- en/of verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in de te rooien bomen aangetroffen. Zonder aanvullend onderzoek is het niet toegestaan om deze bomen te rooien.
- Er kan ook voor worden gekozen om de bomen met potenties voor vleermuizen niet te rooien. Een aanvullend onderzoek of een ontheffing is dan niet nodig.

7.2 Aanbevelingen

Een deel van de te rooien populieren is in potentie geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen, met name gewone en ruige dwergvleermuis. Beide soorten staan in Tabel 3 van de Flora- en faunawet en zijn beschermd. Het verdient aanbeveling aanvullend onderzoek uit te voeren volgens het Vleermuisprotocol 2013 van de Gegevensautoriteit Natuur. Ook kan ervoor gekozen worden om de bomen te laten staan. Een aanvullend onderzoek of een ontheffing is dan niet nodig.

Bij gebruikmaking van dit protocol worden een eventuele ontheffingsaanvraag zonder aanvullende informatie vrijwel zeker in behandeling genomen. Tevens geeft het Vleermuisprotocol invulling aan de onderzoeksinspanning voortkomend uit de Flora- en faunawet. Aanvullend vleermuisonderzoek houdt in dat er twee bezoeken in periode 15 mei t/m 15 juli (een direct na zonsondergang en een direct voor zonsopkomst) en twee bezoeken in periode 15 augustus t/m 1 oktober (ruim na zonsondergang en ruim voor zonsopkomst) aan het plangebied gebracht dienen te worden. De onderzoeken moeten met behulp van een *heterodyne* batdetector met *time expansion* uitgevoerd worden.

Aanbevolen wordt het nieuwe profiel eerst op het droge te ontgraven. De huidige oever blijft dan gehandhaafd en wordt pas op het laatste moment weggegraven. Hierdoor wordt het risico op verontrusten, verwonden of doden van bittervoorn vrijwel voorkomen.

Door voorafgaande aan de werkzaamheden de zachte waterbodem verder de watergang in te schuiven blijven ook de zoetwatermosselen beschikbaar voor de bittervoorn. Een andere optie is om de zachte waterbodem helemaal te verwijderen en de individuen van de zoetwatermossel hierbij te verzamelen en elders in dezelfde watergang uit te zetten.

8. Bronnen

8.1 Literatuur

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (3-2-2016)].

Veen, van der D., 2014. Deelgebied Cromstrijen SSK, onderzoeken en contract. Onderdeel: Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur (verkennend natuuronderzoek). Grontmij Nederland B.V. Houten.

Bijlage 1. Foto-impressie plangebied

Figuur 2. Overzicht plangebied, met de Schuringsche Haven en de te rooien populieren.

Figuur 3. Lengtescheur in populier, geschikt als verblijfplaats voor ruige dwergvleermuis

Bijlage 2. Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij'-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

A. Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;

- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EZ) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (Bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/ of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

C. Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Een overzicht van goedgekeurde gedragscodes is te vinden op:

<http://www.hetInVloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/stap-5-gedragscode-gebruiken/overzicht-van-de-gedragscodes>

Bijlage 3. Locatie bomen met vleermuispotentie

